

tický štát. Prof. JUDr. Jozef Suchoža, CSc., v koreferáte „Teoretické poznámky k problematike formovania hospodárskeho práva v Československu“ hlavnú pozornosť zameral na objasnenie základných faktorov existencie a uznania hospodárskeho práva za samostatné a rovnocenné odvetvie práva v historicko-právnom vývoji so zameraním na obdobie budovania základov socialistickej spoločnosti po roku 1948. JUDr. Jozef Koreň svoj koreferát „Účast národných výborov na formovaní právneho vedomia občanov“ rozdelil do dvoch nosných častí: charakteristika a význam právneho vedomia v socialistickej spoločnosti, formovanie právneho vedomia v činnosti národných výborov. JUDr. Alexander Brösl, CSc., sa vo svojom vystúpení venoval poznámkam k vývoju a súčasným problémom tvorby zákonných aktov. Hlavnú pozornosť zameral na problematiku podchytenia základných vývojových tendencií a vzťahov v normotvornej činnosti rokov 1948—1971 v relácii kvantitatívnosti vydávania zákonných a podzákonných aktov. V predposlednom vystúpení JUDr. Ľudmily Somorovej „Národná štátnosť — nevyhnutný predpoklad zomknutosti ČSSR“ boli akcentované otázky doterajších skúseností pôsobenia československej socialistickej federácie ako historicky odôvodnenej optimálnej formy štátoprávneho usporiadania vzťahov našich národov. Zároveň vyjadrené názory na rezervy ďalšieho rozvoja našej federatívnej štátnosti spočívajúce v zdokonalení ústavnoprávných základov oboch národných štátností. V poslednom koreferáte konferencie „Sociálno-ekonomické aspekty riadenia a plánovania v období socializmu“ doc. PhDr. Eduard Borys, CSc., v historickom vývoji načrtol proces rozsiahlych premien československej spoločnosti po uplatňovaní novej sociálno-ekonomickej politiky po víťazstve socialistickej revolúcie vo februári 1948.

V záverečnom slove na vedeckej konferencii doc. JUDr. Igor Palúš, CSc., zhodnotil jednotlivé vystúpenia referujúcich i závery prebehnutej diskusie. Osobitným pozitívom rokovania bola skutočnosť, že organizátorom sa podarilo vydať zborník všetkých prednesených príspevkov pred konaním konferencie. Takto vytvorená možnosť oboznámenia sa s obsahom jednotlivých príspevkov nesporne prispela k aktivizácii všetkých účastníkov vedeckej konferencie.

Peter Mosný

Soutěž Studentské vědecké a odborné činnosti 1984—1985

I.

Fakultní kola soutěže Studentské vědecké a odborné činnosti (dále jen „SVOČ“) proběhla na všech právnických fakultách a na Vysoké škole Sboru národní bezpečnosti v dubnu 1985.

Podle informačních sborníků¹⁾ bylo na všech uvedených školách přihlášeno 51 prací z dějin státu a práva. Odevzdáno bylo 42 prací, z toho na VŠ SNB 17 prací, na právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě 10 prací, na právnické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně 5 prací, na právnické fakultě Univerzity Pavla Josefa Šafárika v Košicích 2 práce a na právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze 7 prací.

S výjimkou právnické fakulty v Košicích, kde byly právněhistorické práce zařazeny do sekce dějin státu a práva a dějin mezinárodního dělnického hnutí a KSČ, byly na uvedených školách zřízeny samostatné sekce dějin státu a práva.

Dějiny státu a práva v Československu (DSP-č) se zabývalo 25 prací (z toho v Bratislavě 3, v Brně 4, v Košicích 2, v Praze 2 a na VŠ SNB 14 prací), obecnými dějinami státu a práva (DSP-o) 11 prací (z toho v Bratislavě 4, v Košicích 1, v Praze 5 a na VŠ SNB 2 práce), dějinami státu a práva socialistických zemí (DSP-s) 4 práce (z toho v Bratislavě 1, v Brně 1, na VŠ SNB 2 práce), římským právem (ŘP) 2 práce (obě v Bratislavě). Čtyři z prací, uvedených v rámci těchto vyučovacích předmětů, by bylo možno zařadit v té či oné míře i do dalších předmětů, jako jsou dějiny politických a právních učení (DPPU), dějiny mezinárodního dělnického hnutí a Komunistické strany Československa (KSČ-MDH), atd. Zbývá jen dodat, že nejlepší skladbu co do jednotlivých předmětů měla právnická fakulta v Bratislavě, kde byly v soutěži zastoupeny všechny právněhistorické předměty.

Na vedení soutěžních prací se na právnických fakultách podílelo 15 učitelů (z toho v Bratislavě 6, na zbývajících fakultách po 3 učitelích); účast učitelů VŠ SNB na vedení studentských prací nebylo možno z anotačního sborníku zjistit. Nejvíce učitelů se podílelo na vedení studentských prací v Bratislavě, nicméně i tam, stejně jako na ostatních fakultách, existují v tomto směru určité rezervy. Jejich využití nezávisí samozřejmě jen na učitelích, ale i na studentech a na jejich volbě předmětu a konsultanta.

II.

Na právnické fakultě Univerzity Karlovy proběhlo fakultní kolo soutěže SVOČ za účasti 7 z původně 11 přihlášených prací. Z toho 5 prací se zabývalo DSP-o a 2 práce byly z DSP-č. Ostatní právněhistorické předměty nebyly zastoupeny.

Konsultanty prací byli doc. dr. Stanislav Balík, CSc., (4 práce), doc. dr. Karel Malý, CSc., (2 práce) a odb. asistent dr. Karel Malý, CSc., (1 práce).

¹⁾ Srv. anotační sborníky: Studentská vědecká konference 1985. Fakultní kolo v oboru práva, Praha 1985, str. 19n.; Zborník anotácií k 15. fakultnému kolu SVOČ, Bratislava 1985, str. 8n.; XIII. fakultní kolo SVOČ, Brno 1985, str. 31n.; XII. fakultná študentská vedecká konferencia, Košice 1985, str. 3n. a Zborník anotácií celoškolskej študentskej vedeckej konferencie v odboru práva VŠ ZNB, Bratislava 1985, str. 78n.

Většina prací vznikla ve vědeckých seminářích z DSP-č (doc. dr. Karel Malý, CSc.) a z DSP-o (doc. dr. Stanislav Balík, CSc.).

Soutěžící studenti, pocházející ze všech ročníků denního studia, se zaměřili na řadu přitažlivých, zajímavých a vědecky důležitých problémů z DSP-o a DSP-č.

Magdalena B r o ů k o v á (III. ročník) předložila práci „Svobodná a otrocká práce v egyptském a mezopotámském hospodářství“ (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.). Autorka, navazující na svou předchozí soutěžní práci „Svobodná a otrocká práce v egyptském hospodářství“ (1983), se v nejnovější soutěžní práci zabývá hlavními právními a ekonomickými aspekty svobodné a otrocké práce ve starověkém Egyptě a Mezopotámii. Námět si zadala i jako téma diplomové práce.

Alice J e ř á b k o v á (IV. ročník) podala práci „Chetitské mezistátní smlouvy“ (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.). V této své práci, která je prohloubením a rozšířením autorčiny předchozí soutěžní práce „Chetitské mezinárodní smlouvy“ (1983), provedla obsahový rozbor dochovaných pramenů zejména se zaměřením na instituty suverenity, extradice a azylu. V příloze studie jsou připojeny překlady smluv. Obsahově stejnou diplomovou práci na dané téma autorka obhájila v dubnu 1985.

Ivana P a v l o v s k á (IV. ročník) se ve své práci „Chronologie dějin státu a pramenů práva asijských států ve starověku“ (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.) zabývala vývojem státního zřízení a pramenů práva starověkých asijských států do rozpadu říše Alexandra Velikého. Studie, vybavená pozoruhodnými tabulkami (dílčími a soubornou), navazuje na předchozí, stejně nazvanou autorčinu práci z r. 1984. Obsahově stejnou diplomovou práci na dané téma obhájila v dubnu 1985.

Rostislav V í š e k (I. ročník) se ve své práci „Uspořádání světa po první světové válce“ (konsultant odb. asistent dr. Karel Malý, CSc.) zaměřil na problematiku, která spadá spíše do dějin mezinárodních vztahů.

Martina Z a h r á d k o v á (II. ročník) soutěžila s prací „Titulatura staroegyptských králů“ (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.). Ve své studii s poněkud zužujícím názvem se zabývala řadou aspektů panovnické moci, zejména také postavením, pravomocí a úkoly staroegyptských králů ve sféře světské a náboženské.

Jaroslav P y t l o u n (III. ročník) se ve své práci „Policie a četnictvo v buržoazní ČSR, jejich vznik a vývoj“ (konsultant doc. dr. Karel Malý, CSc.) zamýšlí nad postavením a úkoly bezpečnostních složek v letech 1918—1938.

Aleš Š t á s t n ý (III. ročník) navázal ve své práci „Vliv industrializace českých zemí v 2. polovině 19. století na právní řád, se zvláštním zaměřením na rozvoj dopravy“ (konsultant doc. dr. Karel Malý, CSc.) na svou předchozí soutěžní práci „Vliv industrializace v českých zemích v 2. polovině 19. století na právo“ z r. 1984. Ve své soutěžní práci se pokouší ukázat „dopad industrializace a především rozvoje dopravy na právní řád“.

V soutěžní porotě sekce dějin státu a práva zasedali: prof. dr. Jaromír Kincl, DrSc. (předseda), Karolina Adamová, CSc. (ÚSP ČSAV), doc. dr. Stanislav Balík, CSc. (PFUK Praha), doc. dr. Dragutin Pelikán, CSc. (PFUK Praha) a odb. asistent dr. Michal Skřejpek (PFUK Praha) jako zástupce SSM.

Hlavní porota fakultní soutěže SVOČ stanovila na návrh poroty sekce dějin státu a práva následující pořadí vítězů a udělila tyto ceny:

A. Fakultní ceny:

1. cena: Aleš Š t ě a s t n ý za práci „Vliv industrializace českých zemí v 2. polovině 19. století na právní řád, se zvláštním zaměřením na rozvoj dopravy“,
2. cena: Alice J e ř á b k o v á za práci „Chetitské mezistátní smlouvy“,
3. cena: Magdalena B r o ž k o v á za práci „Svobodná a otrocká práce v egyptském a mezopotámském hospodářství“,
4. místo: Ivana P a v l o v s k á ,
5. místo: Jaroslav P y t l o u n .

Knižní cenu PFUK v Praze získala Martina Z a h r á d k o v á .

B. Resortní ceny:

Diplom ředitele Ústavu státu a práva ČSAV získala Ivana P a v l o v s k á .

Do celostátního kola soutěže SVOČ v Bratislavě postoupili: Magdalena B r o ž k o v á , Alice J e ř á b k o v á a Aleš Š t ě a s t n ý .

III.

Celostátní konference SVOČ v oboru práva se konala ve dnech 15.—17. května 1985 v Bratislavě.

Do sekce dějin státu a práva bylo zařazeno 15 vítězných prací²⁾ z fakultních soutěží.

²⁾ Byly to následující práce:

Alexander B o r y (VŠ SNB), Organizace tiskového dozoru v předmnichovské ČSR (konsultant doc. dr. Ladislav Soukup, CSc.),

Magdalena B r o ž k o v á (PFUK Praha), Svobodná a otrocká práce v egyptském a mezopotámském hospodářství (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.),

Jana D u g a s o v á (PF UPJŠ Košice), Vývoj banského práva na Spiši (konsultant prof. dr. Jozef Dzugas, CSc.),

Vojtech F a r k a š (VŠ SNB), K počiatkom vývoja bezpečnostného aparátu na Slovensku 1918—1919 (konsultanti odb. asistent dr. Eduard Kačík a dr. Katarína Zavacká, CSc.),

Róbert J a n č í k (PFUK Bratislava), Historické korene amerického neokonzervativizmu (konsultant dr. Anton Jančo),

Alice J e ř á b k o v á (PFUK Praha), Chetitské mezistátní smlouvy (konsultant doc. dr. Stanislav Balík, CSc.),

Iveta J u t k o v á — Miroslav K o h a n (PF UPJŠ Košice), Z revolučnej histórie okresného mesta Trebišova v období rokov 1939—60 (konsultant dr. Mikuláš Oleksák),

Ivan K o t l e b a (PFUK Bratislava), Represívne zákonodárstvo Slovenského štátu zamerané proti obyvateľstvu židovského pôvodu (konsultanti dr. Anton Jančo a doc. dr. Jozef Klimko, CSc.),

Ve srovnání s celkovým tematickým zaměřením prací, odevzdaných do fakultních kol, se skladba poněkud změnila: Dějiny státu a práva v Československu byly zastoupeny 9 pracemi (Bratislava 1, Brno 3, Košice 2, Praha 1, VŠ SNB 2 práce), obecné dějiny státu a práva 6 pracemi (Bratislava 2, Košice 1, Praha 2, VŠ SNB 1 práce). Práce z římského práva a z dějin státu a práva socialistických zemí do celostátního kola nepostoupily.

Soutěžní porota sekce dějin státu a práva zasedala pod předsednictvím doc. dr. Petera Mosného (PF UPJŠ Košice) ve složení: doc. dr. Stanislav Balík, CSc. (PFUK Praha), doc. dr. Peter Blaho, CSc. (PFUK Bratislava), odb. asistent dr. Pavel Mates, CSc. (PF UJEP Brno), doc. dr. Ladislav Soukup, CSc. (VŠ SNB) a odb. asistent dr. Ladislav Vojáček (VŠ SNB) jako zástupce SSM. Jednání byl přítomen také zástupce ÚSP ČSAV.

Hlavní porota celostátního kola soutěže SVOČ udělila na návrh poroty sekce dějin státu a práva následující ceny a stanovila pořadí vítězných prací.

A. Hlavní ceny:

1. cena: Alexander B o r y (VŠ SNB) za práci „Organizace tiskového dozoru v předmnichovské ČSR“,

2. cena: Michaela T o u p a l í k o v á (PF UJEP Brno) za práci „Politické aspekty studentského hnutí v letech 1945—47 na brněnských vysokých školách“,

3. cena: Alice J e ř á b k o v á (PFUK Praha) za práci „Chetitské mezinárodní smlouvy“,

4. místo: Róbert J a n č í k (PFUK Bratislava),

5. místo: Aleš Š t ě a s t n ý (PFUK Praha).

B. Resortní ceny:

Diplomy ředitele Ústavu státu a práva ČSAV získali Roman P o l á š e k (PF UJEP Brno) a Aleš Š t ě a s t n ý (PFUK Praha).

Cenu ministra vnitra ČSSR získal Vojtech F a r k a š (VŠ SNB) za práci „K počiatkom vývoja bezpečnostného aparátu na Slovensku 1918—1919“.

Stanislav Balík

Zdeněk M r a j c a (PF UJEP Brno), Fakultní studentské spolky na Masarykově universitě v r. 1935 (konsultant odb. asistent dr. Pavel Mates, CSc.),

Ladislav M u c h a (VŠ SNB), Vznik křižáckých států na Blízkém Východě v 11. století (konsultant odb. asistent dr. Ladislav Vojáček),

Roman P o l á š e k (PF UJEP Brno), Odras moravského zemského výboru ve vývoji správy v prvním desetiletí Československé republiky (konsultant dr. Jiří Bílý),

Marian P r e i s i n g e r (PFUK Bratislava), Palestina v minulosti a současnosti (konsultant odb. asistentka dr. Gertrúda Železková, CSc.),

Jana S o t o l á ř o v á (PF UPJŠ Košice), Alting — prvý parlament na pôde stredovekej Európy (konsultant odb. asistentka dr. Blažena Antalová),

Aleš Š t ě a s t n ý (PFUK Praha), Vliv industrializace českých zemí v 2. polovině 19. století na právní řád, se zvláštním zaměřením na rozvoj dopravy (konsultant doc. dr. Karel Malý, CSc.),

Michaela T o u p a l í k o v á (PF UJEP Brno), Politické aspekty studentského hnutí v letech 1945—47 na brněnských vysokých školách (konsultant odb. asistent dr. Pavel Mates).